

Grundläggande granskning av Socialnämnden 2022

Strömsunds kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor.....	4
1.3. Avgränsning.....	4
1.4. Revisionskriterier.....	4
1.5. Genomförande.....	2
2. Granskningsresultat.....	3
2.1. Iakttagelser.....	3
3. Sammanfattande bedömning.....	5

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av socialnämnden. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?

Intern kontroll

- ▶ Har nämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser socialnämnden och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2018 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för socialnämnden

Enligt socialnämndens reglemente ska verksamhetsområdena bedrivas i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt, samt den lagstiftning och de föreskrifter som gäller för verksamheterna. Reglementet är reviderat 2017 av fullmäktige och anger vilka områden som nämnden ansvarar över. Nämnden ansvarar för socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga samt ärenden enligt föräldrabalken.

1.4.2. Styrmodell i Strömsunds kommun 2022 enligt fullmäktiges budget

Kommunfullmäktiges styrmodell gäller för hela styrningen av kommunens verksamheter och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktige antar inriktningar med prioriterade mål samt har övergripande mål. Nämnder ansvarar sammantaget för att genomföra fullmäktiges olika mål genom att ta fram effektmål som är mätbara. Kommunfullmäktige har även beslutat att minska ungdomsarbetslösheten som ett prioriterat mål i kommunen under 2022.

Uppföljning ska omfatta arbetet med kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar och det egna arbetet enligt reglementet. Rapporteringen ska innehålla viktiga mätresultat, analyser och kommentarer som förklarar resultatet och dess betydelse för den egna verksamheten och kommunen som helhet.

1.4.3. Ekonomisk process-budget, mål och uppföljning

Styrning finns mer detaljerat beskrivet i kommunfullmäktiges antagna styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning*. Styrdokumentet antogs 2014 och anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ följa upp sin verksamhet månadsvis i verksamhetsprognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ göra tertialuppföljning per sista april och augusti och inkludera en beskrivning på målluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska:

- ▶ nämnder lämnar in redovisning av målluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen
- ▶ ekonomiavdelningen gör ett bokslut till kommunen och därefter sammanställer en årsredovisning

1.4.4. Reglemente för intern kontroll

Arbetet med intern kontroll regleras av fullmäktiges fastställda reglemente från 2012. Syftet med reglementet är att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande internkontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen i enlighet med reglementet. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist. Kommunstyrelsen ska göra en samlad utvärdering av den interna kontrollen i kommunen utifrån arbetet med den interna kontrollen i varje nämnd.

1.4.5. Handbok för intern kontroll

Vid arbetet med en intern kontrollplan ska en handbok om intern kontroll tillämpas parallellt. Handboken är beslutad 2020 och innehåller revideringar av tidigare styrdokument inom intern kontroll. I den framgår en ytterligare beskrivning på en arbetsmetodik som gäller för en risk- och konsekvensanalys. Analysen ska baseras på risker som bedöms enligt olika sannolikhetsskalor och olika konsekvensnivåer.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	✓	2021-10-20 § 116. Nämnden har beslutat om 17 mål varav fyra mål (1,4,9 och 15). ska redovisas till fullmäktige. Nämnden har dock inte beslutat ett mål för minskad ungdomsarbetslöshet som är ett prioriterat mål i kommunen 2022.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	—	2021-10-20 § 116. Enligt beslutet saknar flertalet mål indikatorer för uppföljning.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	✓	2022-05-18 §7 (april) och 2022-09-22 § 123 (augusti).
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	2023-02-21 § 19. Nämnden har följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport. I årsrapporten framgår måluppfyllelse av alla uppsatta mål utom för mål 17.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	✓	Årsrapporten visar att nämnden har uppfyllt alla sina mål utom ett mål som inte har följts upp. Målet kommer att följas upp i mars 2023.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2021-10-20 §116.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2022-09-22 §118. Nämnden prognostiserar underskott på -18,5 mnkr vid delårsbokslut per augusti 2022. Underskottet uppges bero på ökade personalkostnader under sommarperioden, och att behoven hos vissa målgrupper har ökat under året. Nämnden beslutade om att begära ett tilläggsanslag motsvarande det prognostiserade underskottet från fullmäktige.

Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2023-02-21 § 19
Når måluppfyllelse avseende ekonomi	—	Årsrapport visar att nämnden har ett underskott på - 11,8 mkr (ca 3 %).
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	Åtgärder framgår av delårsrapport. Utfall blev bättre än prognos vid delårsrapporten, om än negativt.
Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✓	2021-12-15 §152. Nämnden har värderat risker i sin intern kontrollplan 2022.
Beslutat om internkontrollplan	✓	2021-12-15 §152.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	✓	2021-12-15 §152. I nämndens internkontroll plan framgår riskerna, kontrollmetod och ansvarig person för uppföljning.
Följt upp internkontrollplanen	✓	2022-12-14 §167. Nämnden har följt upp uppsatta risker.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	✓	Utifrån uppföljningen den 14 december 2022 framgår inte på ett tydligt sätt vilka åtgärder som kommer vidtas.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet. Nämndens styrning av ekonomi bedömer vi som delvis tillräcklig, medan uppföljningen av ekonomin bedöms som tillräcklig. Vidare bedömer vi att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?	Ja	Nämnden har fastställt mål för 2022. Vi noterar dock att nämnden inte har fastställt mål för minskad ungdomsarbetslöshet, som är ett prioriterat mål i kommunen 2022.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?	Ja	Nämnden följer upp verksamheten löpande och uppsatta mål i ett delårsbokslut och i en helårsredovisning.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?	Delvis	Nämnden har tagit en budget för sin verksamhet, men redovisar ett underskott i slutet av året. De har dock vidtagit åtgärder och minskat sitt budgetunderskott mellan delårsrapport och årsrapport
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?	Ja	Nämnden följer upp ekonomin i enlighet med styrprinciperna.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll?	Ja	Nämnden följer reglementet för intern kontroll. Vi noterar däremot att det inte framgår på ett tydligt sätt vilka åtgärder som kommer att vidtas.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa följsamhet till budget
- ▶ Säkerställa att indikatorer finns för att göra nämndens effektmål mätbara

Strömsund april 2023

Karla Escobar
Projektmedarbetare, EY

Max Stenman
Projektledare, EY

Per Ståhlberg, Certifierad kommunal yrkesrevisor
Uppdragsledare, EY